

[HírGyár](#)[FilmGyár](#)[Videóteka](#)[HangSáv](#)[OlvasóSzoba](#)

Újra a régi az új – A Kossuth téren az eredeti Kossuth szobor – EXKLUZÍV ÖSSZEÁLLÍTÁS

Hirdetés

Tetszett a cikk?[Gasztrológia](#)[Pesti Mese](#)[TérFormaSzín](#)[Színlap](#)

Tetszik 18

Megosztás 18

A Kossuth téren először 1927-ben állítottak fel Kossuth-szoborcsoportot, Horvay János alkotását. Ezt azonban a kommunista rendszerben túlzottan lehangelőnek ítélték, így elbontották és Dombóvárra szállították, ahol ma is a helyi szoborparkban látható. Amikor döntés született a Kossuth tér felújításáról, a kormány azt is eldöntötte, hogy Kisfaludy Strobl Zsigmond, részben a szocreál ízlést tükröző műve helyett az eredeti hű másolata fog visszakerülni az ország főterére.

SZILÁGYI ANDRÁS – NULLAHATEGY

1952-ben, felállítás után alig 27 évvel a most újra felavatott kompozíció helyére új szoborcsoport került. Az új szobor kiírására készült pályázat szövege szerint a „búval teli figura helyett inkább az agitátor, prekommunista néptribun alakja lenne kívánatos”. A cél érdekében 1951-ben létre is hoztak egy kormánybizottságot, amelynek döntése érdekében Kisfaludy Strobl Zsigmond, Kocsis András és Ungvári Lajos pályázata nyert. Az eredeti szobor alkotójánál csak 10 évvel fiatalabb művész, Strobl, ekkor az új rendszer számára felkapott művész lett. Ő készítette a Gellért-hegyen a Szabadságszobrot, sőt 1949-ben Sztálin születésnapjára készített szoborcsoportja mai napig a Puskin Múzeum gyűjteményében van. Kisfaludy Strobl azonban már Horvay szobrának felállításakor, 1925 óta a képzőművészeti főiskola rendes tanára volt, mely pozícióját 1960-ig, megszakítás nélkül őrizte meg.

Hirdetés

Nullahategy
17 855 kedvelés

Tetszik az oldal

Kapcsolat

Nullahategy

9 órája

Flódnis, zserbós, fűszeres-tojáslikőrös, étcsokoládés-meggye diós, vaníliás-narancsos - csak néhány a sok különleges íz közül, megkóstolhatunk Budapest kedve macaronozójában. A Chez Dodo-t jártunk

NULLAHATEGY.HU

Mi a tökéletes macaron titka

Macaronok a Chez Dodo-ban Budapest

Az általa készített (régi) új Kossuth Lajos-emlékmű balatonalmádi vöröskőből készült talapzata kb. 15 méter hosszú volt. A főalak, Kisfaludi Strobl Zsigmond munkája 5 méter magas volt, a 4 méter magas mellékalakokat – paraszttasszony gyerekekkel, levett süvegű paraszt, katona, munkás fegyverrel, diák karddal, csikós bő gatyában, fegyverrel kollégái mintázták meg. Ez a szoborcsoport közelebb állt a kommunista ideológiához, amit a munkás-paraszt szövetség és a dolgozó értelmiség összefogása jelentett a mellékalakok képében, de megformálása is, az 1927-es (igazából 1906-os) kompozíció neobarokkos-szecessziós megoldásai helyett a korszak neoklasszicista-szocreál formai megoldásait alkalmazta. Kossuth előremutató testtartása például kifejezetten a korabeli Sztálin szobrokra volt egyértelmű utalás csakúgy, mint a lendületes “optimista” kompozíció

elemek. Az 1952-ben felállított Kossuth-szoborcsoport tagjait **restaurálás** után, a tervek szerint **Esztergomban, a Prímás-sziget csúcsán állítják majd fel.**

Hirdetés

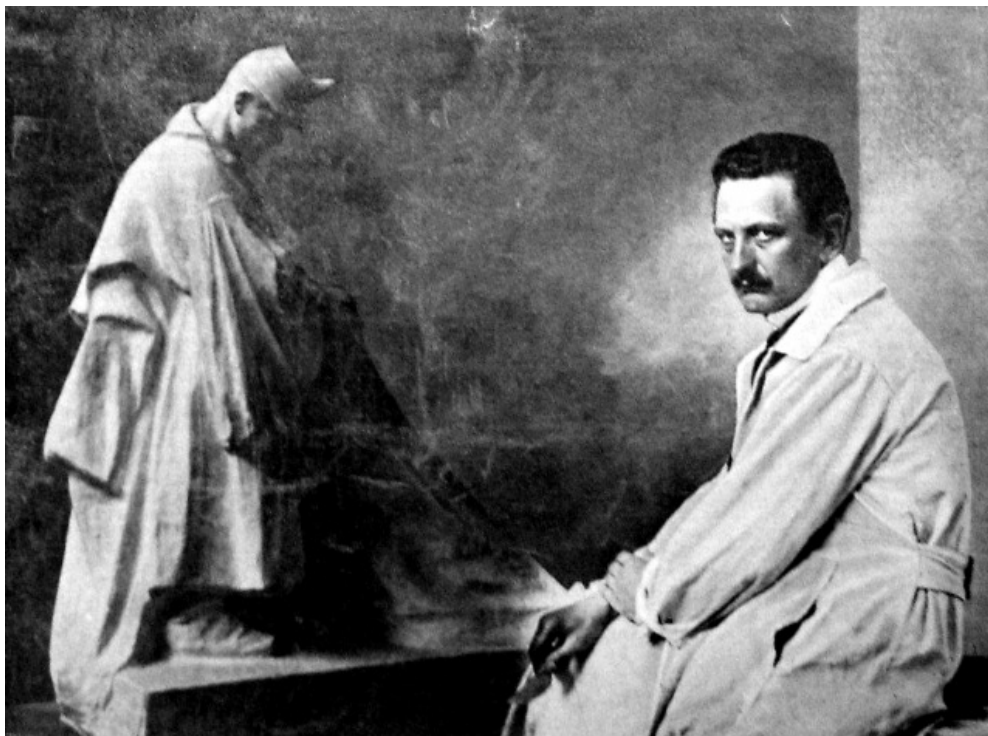
A Kossuth szobor története

A most újrifaragott szobor története már 1894-ben, Kossuth halálának másnapján elkezdődött. A főváros közgyűlésén vetették fel elsőként a szoborállítás gondolatát, s ennek következményeképpen egy bizottság is alakult e célra, a szoborállítás költségeire pedig országos gyűjtést is rendeztek. A szoborpályázatot a székesfőváros tanácsa 1903-ban ki is írta, de ez végül érvénytelen lett. **Az 1906-os, második pályázat győztesét – botrányok közt – 1908-ban hirdették ki. Horvay János**

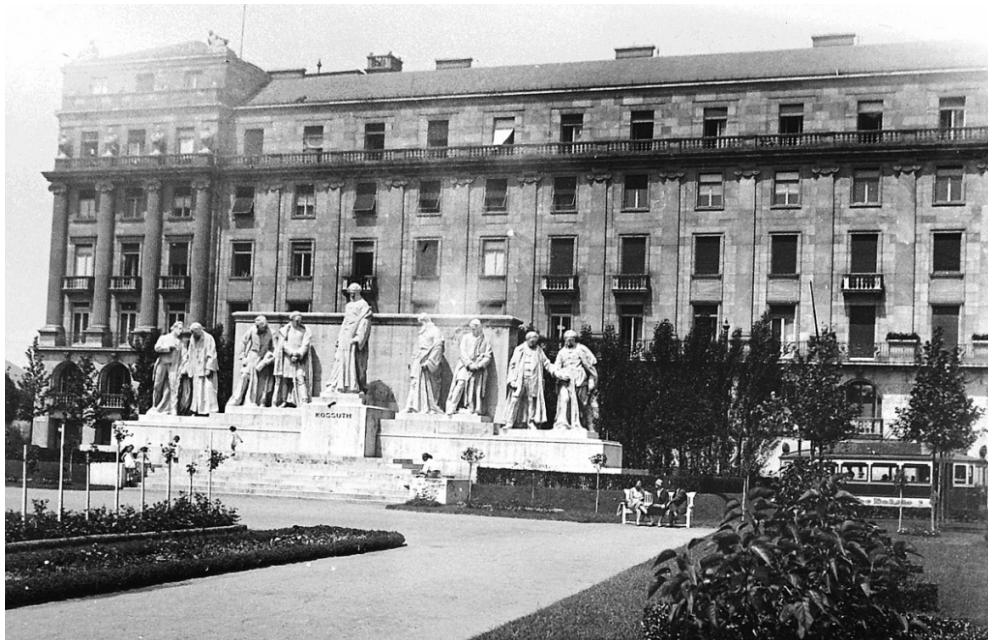
nyerte el a megbízatást. Horvay kiválasztásában többek közt az is szerepet játszott, hogy **Kossuth Ferenc “kebelbeli barátjaként” különösen közel állt magához a Kossuth családhoz.** Ennek köszönhetően már a századfordulón évente két-három Kossuth portré, büszt, szobor került ki kezei közül, s Lyka Károly támogatásával a “Kossuth szobrok specialistája” lett. **Az ő Kossuth szobrai díszítik Törökbecse, Nagyatád, Rakamaz, Soltvadkert, Hajdúnánás, Békéscsaba és Pécs főtereit, de az ő munkája a New Yorkban 1928-ban felállított első amerikai Kossuth szobor is.** Horvay munkásságával nem csupán a Kossuth téren találkozhatunk a Belvárosban: a Ludovika téri “Névtelen hősök emlékműve”, a Dalmady Győzöt ábrázoló bronz dombormű a Semmelweis utcában, és Herman Ottó, a Múzeum körúton álló emlékműve is az ő kezét dicséri.

Horvay – Kisfaludi Strobl-hoz hasonlóan – korában számos nemzetközi szakmai sikert is elért szobraival. “Horvay nemzetközi pályázatokon is megmérettetett. 1908-ban, Genfben pályázatot írtak ki a reformáció 400 éves évfordulójára, egy többalakos mű elkészítésére. 71-en pályáztak. **Horvay egyedüli magyarként indulva elnyeri a nagyközönség tetszését, és végül is harmadik díjjal jutalmazták alkotását. Központi alakját, Jézust, bronzba öntve a genfi múzeumban őrzik. A teljes szoborcsoport modellje bronzba öntve Pesten a Ráday utcai Református Teológián látható.** A szoborcsoport egészalakos kivitelezésére nem került sosem sor, bár ez volt Horvay nagy álma. Egy másik nagy sikere Barcelonához fűződik, ahol a Beethoven márvány szobra aranyérmet nyert. Ez a szobor a Városmajorban van felállítva.” – írja a szobrász monográfusa, Kardhordó Kálmán a **Horvay-ról szóló, 2011 novemberében megjelent könyv, az „Ismerős művek elfeledett alkotója: Horvay János”** című műben.

A Kossuth téri Kossuth szobor készítése – **hasonlóan a Nullahategy által korábban bemutatott Batthányi örökmécseshez** – a világháború miatt elhúzódott, majd meg is hiúsult. A márványtalapzat például 1914-ben már csupán elszállításra várt a ruskikai bányában, de egyszerűen nem tudtak vasúti kocsit szerezni hozzá. Az elkészült talapzat 1918-ban a megszálló román csapatok kezébe került, akik azt eladták más célra, így végül mészkőből kellett megépíteni a szobor alapzatát. **A művészi szempontból már akkor is “archaizálónak” és “régimódinak” számító, neobarokkos-historizáló ízlésű alkotást végül csak 1927. november 6-án avatták fel.**

Az ünnepi beszédet akkor Apponyi Albert tartotta, aki nagy ívű szónoklatát e szavakkal zárta: „Magyarok! Megrendülve állunk hazánk

ama szülöttjének szobra előtt, akinek nagysága merész ívben áthidal és összeköt világrészeket és korszakokat, eszmeáramlatokat és érzelmi hullámzásokat, vitákat és ellentéteket, felfordulásokat és új alkotásokat, egy gondolatnak: a magyar szabadság, a magyar függetlenség benne megtestesült gondolatának kipusztíthatatlan erejével. Ehhez a halotthoz nem is szólok így, hogy »Legyen áldott emléke«, hanem így, hogy »Éljen ez az emlék mindenkorra, mint a magyar nemzeti energia jelképe és a magyar feltámadás záloga.«”

A szobor főalakja, **Kossuth Lajos** mellett az 1848-ban kinevezett első felelős magyar kormány tagjait láthatjuk. **A szoborral szemben állva a jobb oldalon Batthyány Lajos, Szemere Bertalan, Deák Ferenc, Mészáros Lázár, bal oldalon pedig Széchenyi István, Eötvös József, Klauzál Gábor és Esterházy Pál állnak.** A szobrok háttéréül szolgáló kőfal másik oldalán lévő szoborcsoport ezen a kompozíción is a népet jeleníti meg: **családjától búcsúzós katonát, dobos fiút, zászlót hordozó öregembert felnőtt fiával, valamint egy harcra kész illetve egy sebesült katonát, alatt pedig Petőfi Sándor *Élet vagy halál!* című versének első sorai olvashatóak.**

Út Dombóvárra

Annak ellenére, hogy a Kossuth-szobor háborús sérüléseit kijavították, a Horvay-féle szobrot végül szétszedték, és **először a Kerepesi temetőben őrizték.** **“A dombóvári Antal István 1948-ban, tanulóként Budapesten a centenáriumi ünnepély alkalmával virágot helyezett el a szobor lábaihoz.** Az ötvenes évek végén, már tanácselnökként, a fővárosban járva nem talált rá a számára kedves szoborra. Érdeklődött, hol találhatná meg. Újságból jutott tudomására, hogy a lebontott Kossuth szobrot tárolási helyéről bárki elviheti, aki vállalja a szállítási költségeket. **A Dombóvár Község Tanácsa megszavazza az erre szánt összeget. A járási párttitkár azonban felháborodva, hogy ilyen nagy**

„kőtömbökre” költik a nép pénzét, haragra gerjedt, ügyességi feljelentésének hatására felfüggesztették állásából Antal Istvánt, aki Dombóvárról is elkerült. A történelem azonban neki adott igazat, bár a szobrok felállítására csak a 70-es évek elején került sor. Igaz, nem a Horvay által megálmodott módon, hanem külön-külön.” – számol be a szobor sorsáról Kardhordó Kálmán dombóvári helytörténész Horvay munkásságának egyik újra felfedezője épp a dombóvári szobrok hatására lett.

Ismerős művek elfeledett alkotója

Szerkesztők:
Kriston Vízi József – Millisits Máté

A Dombóvár-alsó vasútállomás mögötti ősparkba, az úgynevezett Szigeterdő parkba 1959-ben, Dombóvár város tanácsának kérésére szállították a városba. A helyi és megyei pártfunkcionáriusok

csatája miatt azonban csak 1973-ban helyezték el a szigeterdei parkban, de nem az eredeti kompozícióban, hanem az alakokat párosával csoportosítva.

A szobor megújul

2011 július 13-án az Országgyűlés elfogadott egy határozat arról, hogy visszakerül az eredeti, dombóvári szoborcsoport restaurált formában eredeti helyére. Az eredeti elképzelés szerint ennek a rekonstrukciónak 2014. május 31-ig kellett volna megtörténnie. L. Simon László akkor elképzelhetőnek nevezte, hogy a jelenleg a fővárosi Kossuth téren álló Kossuth-szobor cserébe Dombóvárra kerüljön. **“A dombóváriaknak hálásak vagyunk, hogy hosszú éveken keresztül megőrizték ezt a**

szobrot, és azért is hálásak leszünk, ha visszaadják a fővárosnak és az egész nemzetnek” – jegyezte meg ekkor.

A szoborcsoport elvitele ellen azonban szinte azonnal több mint kétszáz dombóvári írt alá tiltakozó nyilatkozatot, így a helyi képviselő testület nem járult hozzá a visszaszállításához. Erre reagálva – és más, elsősorban szakmai és műemlékvédelmi megfontolásokat is figyelembe véve dönt el végül, hogy Kisfaludi művét ugyan elszállítják a térről és a megújuló térre Horvay alkotásának hű másolata kerül vissza. Azért is döntöttek így, mert egyrészt az eredeti mű kőzettípusa nagyon gyorsan pusztulna a fővárosi levegőben, rendszeres védőfóliázást igényelne telente, ami rontaná a megújult tér összképét, másrészt Dombóvár népe is érzelmileg kötődik az immár kissé mohos, de ép alkotáshoz. Ezért az eredeti szobrokról levett minták alapján, tartósabb közetből a Reneszánsz Kőfaragó Zrt. készítette végül el a szoborrekonstrukciót.

A most felavatott szobor süttői mészkőből készült és 40 kőfaragó faragta 8 hónapig.

A kőtömbök előkészítését két cnc vezérlésű kőmaró gép biztosította.

A Kossuth térre helyezés 2*2 hét alatt zajlott 10 ember közreműködésével. (I. ütem 2014. március 14, II. ütem 2014. december)

Posztamens kőmennyisége: 165 m³

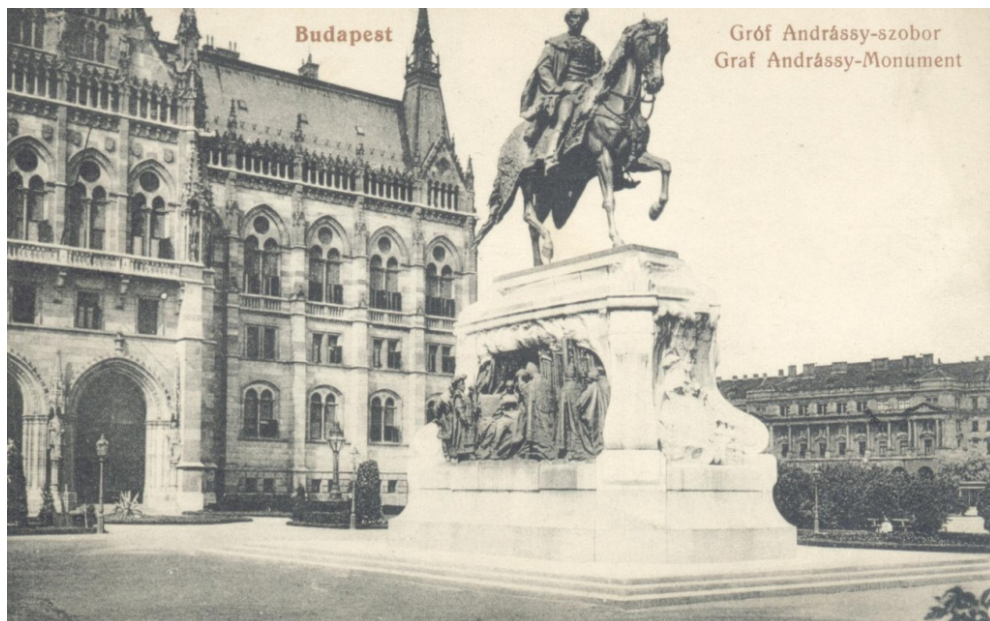

A szobrok és a dombormű 18+18 tömbből állnak, összesen közel 80 m³.

Kedden, 2015. március 3-án, 14:00 órakor avatja fel a köztársasági elnök az eredeti alkotásról mintázott új emlékművet az Országház előtt, ahol avató beszédet mond Áder János, aki Kövér László házelnökkel közösen leplezi le a szoborcsoportot.

A tavaly márciusban felavatott, kortárs megformálású Kossuth térről mostanra már csak Andrássy Gyula lovasszobrának rekonstrukciója hiányzik. **Az eredetileg 1906-ban felavatott, Horvay mestere és mentora, Zala György szobrászművész által készített,** több mint kétszeres életnagyságú bronz lovasszobor másának megalkotására első körben két mintadarabbal lehetett részt venni: egy életnagyságú lófejet kellett megmintázni gipszből, illetve grafikát kellett készíteni a szoborról egy olyan nézőpontból, amely nem azonos a fennmaradt, korabeli fényképekkel. A pályázatot végül a Bencsik Alkotóközösség Művészeti Kft. nyerte el, s remélhetőleg idén tavasszal azt is megcsodálhatjuk majd.

Tetszett a cikk?

Tetszik 18

Megosztás 18

2015. március 2.

Impresszum

Copyright 2015 061 | All Rights Reserved |

